

Úvod

Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) se uskutečnilo od 27. března do 11. května 2021 na celém území České republiky podle zákona č. 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. Údaje byly zjišťovány podle stavu k rozhodnému okamžiku, kterým byla půlnoc z 26. na 27. března 2021. Sčítání organizoval, řídil a koordinoval Český statistický úřad (ČSÚ), který zajišťoval přípravu a provedení sčítání a také zpracování jeho výsledků. Při přípravě a provedení sčítání ČSÚ úzce spolupracoval s ústředními správními úřady (mj. Ministerstvem obrany, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zahraničních věcí, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním), obcemi a zejména se smluvně zajištěnými dodavateli služeb.

Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 v České republice splnilo požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 763/2008, o sčítání lidu, domů a bytů, které ukládalo členským státům EU povinnost provést sčítání v jednotném referenčním roce a poskytnout údaje ze sčítání ve stanoveném rozsahu, metodickém vymezení, termínu a předepsané formě.

Obsah sčítání (soubor zjišťovaných údajů) byl stanoven zákonem č. 332/2020 Sb. Všechny osoby měly povinnost poskytnout údaje zjišťované sčítáním v rozsahu a způsobem stanoveným tímto zákonem. Tradičně byla použita metoda sebesčítání, kdy obyvatelé sami vyplňovali sčítací formuláře. Více než čtyři pětiny občanů využily možnost poskytnout údaje prostřednictvím elektronického formuláře přes internet. Zbývající část obyvatelstva využila listinnou formu sčítání, a to buď prostřednictvím sčítacích komisařů, nebo občané předávali ČSÚ vyplněné formuláře sami přes tzv. kontaktní místa či poštou. Údaje o bytu poskytl jeho uživatel.

Kromě údajů získaných od obyvatel prostřednictvím elektronických či listinných sčítacích formulářů (tradiční census) byly při sčítání v roce 2021 využity ve větší míře i administrativní zdroje dat (zejména Registr obyvatel, pojištěnců, informační systémy ČSSZ a MPSV a další). Údaje o domech byly poprvé čerpány výhradně z administrativních zdrojů, a to z Informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) a z Registru sčítacích obvodů a budov, který vede ČSÚ.

Sčítání v předem vymezených standardních sčítacích obvodech zajišťovali sčítací komisaři České pošty. Samostatné sčítací obvody tvořila větší hromadná ubytovací zařízení (ubytovny, domovy seniorů, hotely, nemocnice apod.), kde sčítání obvykle prováděli komisaři z řad pracovníků daného zařízení. Specifické sčítací obvody byly vymezeny i v gesci Ministerstva obrany (zařízení hromadně ubytovaných příslušníků ozbrojených sil v ČR i v zahraničí), Ministerstva vnitra (policejní ubytovny, azylová zařízení), Ministerstva spravedlnosti (zařízení Vězeňské služby) a Ministerstva zahraničních věcí (zastupitelské úřady v zahraničí).

Všechny údaje ze SLDB 2021 byly zpracovány podle územního a správního členění státu platného v České republice k 26. březnu 2021.

Publikace Základní výsledky SLDB 2021 přináší výsledky sčítání v ucelené podobě za hlavní zjišťované ukazatele všech tematických okruhů. Publikace vychází souhrnně za Českou republiku s mezikrajským srovnáním a údaji podle velikostních skupin obcí. Byly zpracovány také samostatné publikace za jednotlivé kraje s podrobnějším územním členěním podle velikostních skupin obcí, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Jsou doplněny vybranými údaji o obcích příslušného kraje. Všechny publikace pak obsahují stručný komentář výsledků, metodiku a několik grafů a kartogramů. Výsledky sčítání, včetně všech vydaných publikací, v elektronické podobě jsou postupně zveřejňovány na webových stránkách www.scitani.cz a především ve Veřejné databázi nebo ve formátu otevřených dat. Zde mohou uživatelé získat mnohem podrobnější informace, než je tomu v této publikaci.

Český statistický úřad děkuje všem spolupracujícím úřadům, institucím a organizacím, které se podílely na přípravě a provedení sčítání. Především však děkuje všem občanům, kteří se sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 zúčastnili.